

Potem, ko so bili Nemci prepričani, da v jami ni nihče preživel sta Golob in Melaher zapustila jamo in «po snegu bosa bežala približno štiri kilometre». Zatekla sta se k ljudem, ki so bili »odločni protikomunisti«. Oba sta pri hiši dobila čevlje, Golob pa se je tam tudi skrnil. Takrat so se njune poti razšle, saj je Golob po vezah (stric Lešnik) pristopil k partizanom, Melaher pa je bil zopet četnik.²⁹⁶

4. 3 Skrivači in začetki organiziranja četnikov na Štajerskem

Po nemškem napadu v Dupleku je bil Melaher kratek čas zopet sam in edini četnik »z eno pištolo in desetimi naboji²⁹⁷«. Še nekaj mesecev se je skrival po kmetijah in medtem zopet prišel v stik z Goričanom, ki je znova prihajal na Štajersko z nalogo, da organizira SL. Goričana so Nemci predali Italijanom, ti pa so ga na začetku leta 1943 izpustili. Ko so ga izpustili, se je govorilo, da je Vrhovno vodstvo SL (VvSL) »podkupilo nekega italijanskega oficirja«, ki je potem odredil njegov izpust.²⁹⁸

Štajerska je bila tudi po izpustu glavno središče Goričanovega dela. Po ustanovitvi Slovenske informacijske službe (SIS-a) ga je VvSL predlagalo za enega svojih zastopnikov v njej. Dodeljen mu je bil sektor Štajerske. V Finčevi izjavi beremo, da je sredi leta 1943 začel v Slovensko legijo povezovati tudi štajerske begunce, ki so se zatekli v Ljubljano.²⁹⁹

Goričan je s seboj prinesel tudi ilegalno propagandno literaturo, ki pa po Melaherjevih besedah »zaradi popolnoma drugačnega položaja« ni bila primerna za Štajersko. V povezavi s tem je treba omeniti, da je Slovenska legija od propagandnih brošur, ki so izšle v času italijanske in nemške okupacije, preko Goričana v prvi vrsti vsiljevala knjigi *V znamenju OF in Črne bukve*.³⁰⁰

296 Melaher: *Četniki na Štajerskem*, str. 255.

297 Prav tam.

298 AS 1931, SL, 503-3, izjava Milana Finca o H. Goričanu, str. 346.

299 AS 1931, SL, 503-3, izjava Milana Finca o H. Goričanu, str. 347.

300 AS 1931, SL, 503-3, str. 277.

Melاهر ni sledil navodilom, ki jih je iz Ljubljanske pokrajine prinesel Goričan. Počasi je začel ustanavljati svojo vojaško enoto, saj je bil prepričan, da ima dovolj političnih izkušenj. Na lastno pobudo je najprej začel organizirati samo protinemško vojaško odporiško gibanje in dajati smernice zanj.³⁰¹

Postopoma so začeli prihajati slovenski fantje, ki so se vojaškemu vpoklicu v nemško vojsko leta 1942 sicer v veliki večini odzvali, toda marsikdo si je takrat prisegel, da se bo boril, če bo le mogel, proti okupatorju. Veliko jih je tedaj začelo iskati stike s terenskimi delavci in samo strah, kaj bo s svojci, je marsikoga zadržal, da ni takoj ob vpoklicu odšel v gozd. Ostrovška navaja primere, ko so fantje uprizorili samomor zaradi nesrečne ljubezni, si odrezali prst, ožgali roko ali se kako drugače pohabili, vse z namenom, da jim ne bi bilo treba iti v vojsko. Tisti, ki so se odzvali, so sicer postali nemški vojaki, toda po prvem dopustu se niso več vrnili k Nemcem. Ko bi morali nazaj, je kak njihov prijatelj nekje na poti, ki je vodila nazaj v njegovo vojaško enoto, oddal karto, ki je bila naslovljena na svojce, češ da se je vrnil tja. Karto s pravilnim poštnim pečatom so svojci uporabljali kot dokaz, da je vse v redu. Vendar so Nemci takim zvižaçam hitro prišli na sled.³⁰²

Predvsem kmečki fantje pa so postali skrivaçi, in sicer že ob prvi mobilizaciji ali ob prvem dopustu. V večini primerov so s seboj prinesli nemško uniformo in orožje. Zaradi pobegov so bili Nemci ogorçeni, zato so že leta 1943 prepovedali, da fantje dopuste preživijo na domaçih tleh. Tako so oddihe brez posedovanja orožja preživljali v Avstriji.³⁰³

V Slovenskih goricah se je tedaj iz meseca v mesec večalo število ubežnikov iz nemške vojske. Koliko jih je bilo, do konca vojne sicer ni bilo ugotovljeno, ocenjujejo pa, da jih je bilo več sto. Skrivali so se po raznih kmetijah, v kletah, na podstrešjih, poleti pa v glavnem po gozdovih. Jeseni 1943 so poverjeniki OF uredili zbirne kraje za tiste, ki so se hoteli

301 Melاهر: *Çetniki na Štajerskem*, str. 252–253.

302 Ostrovška: *Kljub vsemu odpor II*, str. 8–9.

303 Rojci: *Uporne Slovenske gorice*, 61. poglavje.